

**MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO**
ul. Jagiellońska 26, 03-719 Warszawa

PŚ-ZD-III.0003.1.2014.CZ

Nr kanc.: 182129

Warszawa, 28 października 2014 r.

Pani

KATARZYNA MARIA PIEKARSKA

RADNA WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

Klub Radnych SLD

Odpowiedź na interpelację Radnej Województwa Mazowieckiego
Pani Katarzyny Marii Piekarskiej
w sprawie liczebności zwierzyny drobnej na terenie województwa mazowieckiego

Spadek wielkości populacji kuropatwy dotyczy obecnie całej Europy. W ostatnich 30 latach populacja zmniejszyła się o 90% (Andrzej Chojnowski, Kuropatwy na krawędzi. Łowiec Polski Nr 9/2014; Antoni Przybylski, Kuropatwa – czy możliwe jest odwrócenie trendu Spadkowego? Zachodni Poradnik Łowiecki Nr 1/2012). Badania naukowe przeprowadzone w wielu krajach europejskich (Austria, Dania, Francja, Niemcy, Wielka Brytania oraz Polska) potwierdzają, że podstawowym działaniem naprawczym powinna być poprawa warunków bytowania – zapewnienie miejsc rozrodu, schronienia, odpowiedniej bazy pokarmowej oraz zmniejszenie presji drapieżników zagrażających tym gatunkom. Wiele prób podejmowanych na terenie Polski i Europy wskazuje jednoznacznie, że wsiedlanie do dzisiejszych łowisk kolejnych partii kuropatw czy zajęcy jest karmieniem drapieżników. Potwierdzeniem tego stwierdzenia jest jeden z wniosków wynikających z realizacji Programu odbudowy populacji zwierzyny drobnej w woj. wielkopolskim w latach 2005-2015: „Zasiedlanie łowisk jest bezcelowe w przypadku nie uregulowanej populacji drapieżników, zagrażających zwierzynie drobnej.” (Sławomir Jaroszewicz, Program restytucji zajęcy szaraka w Wielkopolsce na przykładzie okręgu pilskiego PZŁ. Zachodni Poradnik Łowiecki Nr 2/2011).

W dniu 9 października 2006 roku Sejmik Województwa Mazowieckiego podjął Uchwałę Nr 210/06 w sprawie przyjęcia stanowiska Sejmiku Województwa Mazowieckiego dotyczącego Ramowego Programu Odbudowy Populacji Niektórych Gatunków Zwierzyny Drobnej. W Stanowisku Nr 5/06, będącym załącznikiem do Uchwały, Sejmik wyraził wolę wprowadzenia programu odbudowy populacji zwierzyny drobnej poprzez podjęcie następujących działań:

1. Rozpoznanie stanu pogłowia zwierzyny drobnej na terenie województwa mazowieckiego.
2. Podjęcie decyzji o wyborze gatunków oraz terenów, które będą objęte programem.
3. Opracowanie szczegółowego programu.
4. Realizacja programu.

Podstawowymi założeniami programu miały być:

1. Beneficjentami będą koła łowieckie,
2. Źródłami finansowania będą
  - a) budżet samorządu województwa,
  - b) środki pozyskane od WFOŚiGW,
  - c) inne.

Program miał objąć zasięgiem obszar całego województwa mazowieckiego. Realizatorem programu miał być Departament Ochrony Środowiska wspólnie z Departamentem Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego.

Należy podkreślić, że działalność taka jest przewidziana w ustawie z dnia 13 października 1995 r. *Prawo łowieckie* (Dz. U. z 2013 r. poz. 1226, z późn. zm.) i Statucie Polskiego Związku Łowieckiego. Na tej podstawie Naczelna Rada Łowiecka w dniu 23 kwietnia 2002 r. podjęła uchwałę Nr 26/2002 w sprawie programu poprawy warunków bytowania i rozwoju populacji kuropatwy i zająca szaraka, która stanowi o:

- wprowadzeniu:
  - ramowego Programu poprawy warunków bytowania i rozwoju populacji zająca szaraka,
  - ramowego Programu poprawy warunków bytowania i rozwoju populacji kuropatwy w Polsce,
- zobowiązaniu poszczególnych zarządów okręgowych PZŁ do:
  - opracowania programów działań w przedmiotowym zakresie,
  - wdrożenia i stałego monitoringu podejmowanych przez koła łowieckie prac z zakresu niniejszych programów,
  - opracowania, wdrożenia i stałego monitorowania programu redukcji drapieżników, ze szczególnym uwzględnieniem lisa,

a Zarząd Główny Polskiego Związku Łowieckiego wydał Zarządzenie nr 4/2003 z dnia 23 września 2003 r. w sprawie realizacji wytycznych zawartych w *Poradniku zagospodarowania łowisk polnych i gospodarowania podstawowymi gatunkami zwierzyny drobnej*.

Na podstawie wymienionych dokumentów i niezależnie od przyjętej przez Sejmik wyżej wymienionej Uchwały zarządy okręgowe Polskiego Związku Łowieckiego z terenu województwa mazowieckiego od 2005 r. systematycznie prowadziły działania w zakresie odbudowy populacji zwierzyny drobnej finansowane ze środków własnych i w części ze środków WFOŚiGW w Warszawie. W latach 2005-2012 zakupiono 50 869 szt. bażantów i 18 370 szt. kuropatw na łączną kwotę 1 649 769 zł.

Zarząd Województwa przyjął koncepcję uchwalenia Programu odbudowy populacji zwierzyny drobnej w województwie mazowieckim jako programu rozwoju, o którym mowa w art. 15 - 19 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. *o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 z późn. zm.), co automatycznie narzucało szczegółowe warunki merytoryczne, techniczne i czasowe przygotowania dokumentu.

W wyniku działań Urzędu Marszałkowskiego, Polskiego Związku Łowieckiego, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz wielu innych instytucji w dniu

26 czerwca 2012 r. Zarząd Województwa Mazowieckiego podjął Uchwałę Nr 1315/172/12 w sprawie przyjęcia „Programu odbudowy populacji zwierzyny drobnej w województwie mazowieckim”.

Kolejnym etapem miało być zawarcie porozumienia pomiędzy Województwem Mazowieckim jako Instytucją Zarządzającą, Polskim Związkiem Łowieckim jako Instytucją Wdrażającą i Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie jako Instytucją Finansującą w sprawie realizacji Programu. Planowany budżet realizacji Programu na lata 2011-2015 wynosił 6,68 mln zł, z czego dotacja z WFOŚiGW w Warszawie miała wynosić 50% planowanego budżetu, t.j. 3,34 mln zł. Zgodnie z Zasadami udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie Fundusz mógł tylko refinansować poniesione koszty, co na początku wymaga zapewnienia własnych środków finansowych. Na dwukrotne wystąpienia do Wojewody Mazowieckiego o przyznanie przedmiotowej dotacji na dofinansowanie Programu Zarząd Województwa Mazowieckiego otrzymał odpowiedzi odmowne.

W sierpniu 2012 r., po kilku latach współpracy przy uzgadnianiu warunków udziału w przedsięwzięciu Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, nie widząc możliwości podjęcia decyzji o wieloletnim zobowiązaniu dofinansowywania Programu odmówił podpisania porozumienia. Na skutek wniosków Zarządu Województwa i Polskiego Związku Łowieckiego o wpisanie Programu na listę zadań priorytetowych Funduszu w dniu 21.01.2013 r. Rada Nadzorcza WFOŚiGW w Warszawie, mimo negatywnej rekomendacji Zarządu Funduszu, podjęła decyzję o wprowadzeniu przedmiotowego zadania na „Listę przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW w Warszawie na 2013 rok”, z zastrzeżeniem, że ostateczna decyzja o dofinansowaniu przedsięwzięcia zostanie podjęta po przeprowadzeniu analizy wniosku szczegółowego wraz z kompletem wymaganych dokumentów.

W ślad za tą informacją w październiku 2012 r. Departament Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie zwrócił się z prośbą do Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego w Ciechanowie, reprezentującego sześć Zarządów Okręgowych PZŁ z terenu województwa mazowieckiego, o przedłożenie do WFOŚiGW w Warszawie wniosku szczegółowego dotyczącego dofinansowania Programu wraz z niezbędnymi dokumentami.

W roku 2013 nastąpiły zmiany kadrowe w WFOŚiGW w Warszawie – zmieniono Zarząd i Radę Nadzorczą. W Urzędzie Marszałkowskim nastąpiło wyraźne wyodrębnienie realizacji zadań rządowych i samorządowych w związku ze stanowiskiem RIO dotyczącym braku możliwości finansowania zadań zleconych ze środków własnych samorządu. Wstrzymane zostało dofinansowywanie realizacji zadań rządowych z budżetu województwa. Sytuacja finansowa stawała się coraz trudniejsza. Skład personalny zespołu, który zajmował się Programem odbudowy populacji zwierzyny drobnej został okrojony praktycznie do jednej osoby i prace nad dalszymi etapami realizacji zostały wstrzymane.

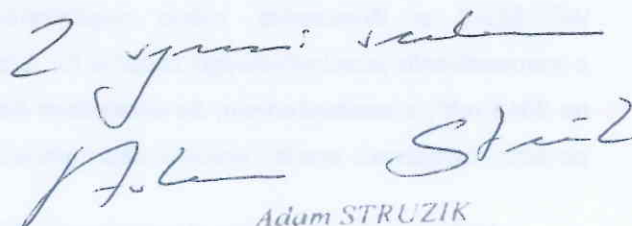
Warto zwrócić uwagę, że od wielu lat polowania na zające i kuropatwy w wielu obwodach łowieckich są praktycznie wstrzymane, choć to nie one były przyczyną spadku liczebności zwierzyny drobnej. Zmiana środowiska bytowania spowodowana działaniami człowieka, anomalie klimatyczne, nasilony wpływ drapieżników, wprowadzenie w dniu 1 stycznia 2012 r. przepisu art. 33a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r.

o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2013 r., poz. 856) o zakazie odstrzału dziczyalnych psów i kotów przebywających bez opieki i dozoru człowieka na terenie obwodów łowieckich w odległości większej niż 200 m od zabudowań mieszkalnych i stanowiących zagrożenie dla zwierząt dziko żyjących, w tym zwierząt łownych, ochrona wszystkich ptaków szponiastych i krukowatych w połączeniu z biologią kuropatwy i zająca realnie ograniczają ich populacje.

Należy dążyć do tego, aby odwrócić takie zjawiska jak:

- zmiany, jakie zaszły w strukturze upraw rolnych –uprawy wielkopowierzchniowe,
- zanik miedz,
- stosowanie środków chemicznych w rolnictwie wpływających na brak owadów, chwastów,
- likwidację zakrzaczeń śródpołnych,
- mechanizację upraw,
- a także zmniejszyć liczebność drapieżników: lisów, walęsających się po łowiskach psów i kotów, ptaków szponiastych i krukowatych,

to pozwoli uratować omawiane gatunki, także dzięki ich wielkiemu potencjałowi rozrodczemu. W przeciwnym razie odbudowa populacji zwierzyny drobnej pozostanie piękną ideą okazjonalnie wspieraną słowami. Wymienione zmiany środowiskowe i presja drapieżników negatywnie wpływa również na inne gatunki zwierząt, w tym chronione.

Zgromadzenie

Adam STRUZIK